

Kennisvraag

Van: BTW-INSTITUUT – Ilse van Noije LLB.

Datum: 1 mei 2025

Onderwerp: Verkoop auto door B.V. aan dga: maatstaf van heffing en misbruik van recht

Inleiding

Het overdragen van een personenauto vanuit een B.V. naar de dga in privé houdt de btw-wereld al geruime tijd bezig. Voor de btw is het factuurbedrag bepalend voor het berekenen van de verschuldigde btw. Maar wat als dit factuurbedrag (véél) lager is dan de werkelijke waarde van de auto?

Casus

Een B.V. heeft in 2015 een auto aangeschaft voor een bedrag van € 92.545 inclusief btw. De btw is volledig teruggevraagd. De auto werd zowel voor zakelijke als privédoeleinden gebruikt door de directeur-grotaandeelhouder (hierna: dga) van de B.V. Jaarlijks is er een correctie privégebruik aangegeven voor de auto.

In 2020 heeft de B.V. de auto verkocht aan de dga. Er is een vergoeding van € 2.642 inclusief € 434 btw overeengekomen. De levering vindt plaats onder bezwarende titel. De auto is door een dealer getaxeerd op een waarde van € 25.016. Voor het verschil tussen de verkoopprijs en de taxatiewaarde is een verkapt dividend in aanmerking genomen waarover dividendbelasting en inkomstenbelasting is geheven.

Vragen

Welk bedrag mag in aanmerking worden genomen als maatstaf van heffing?

Mogelijke antwoorden

A	De in rekening gebrachte vergoeding van € 2.642
B	De taxatiewaarde van € 25.016

Theoretisch kader

In de btw wordt uitgegaan van een subjectief vergoedingsbegrip: de vergoeding is de werkelijk ontvangen tegenprestatie. Bijkomende kosten behoren ook tot de vergoeding, ongeacht of ze afzonderlijk in rekening worden gebracht. In beginsel is het voor de heffing van btw niet van belang hoe de vergoeding is opgebouwd. Over de gehele vergoeding is btw verschuldigd. Om een bedrag als vergoeding te kunnen aanmerken is het van belang dat er een rechtstreeks verband tussen het bedrag en de levering of dienst bestaat. Als er geen relatie bestaat tussen de omvang van de baten die uit de prestatie voortvloeien voor de ontvanger van die prestatie en de hoogte van de tegenprestatie, dan is er geen sprake van een rechtstreeks verband.

Juiste antwoord

Misbruik van recht

Kennisvraag

In de casus nemen we aan dat sprake is van een levering onder bezwarende titel. Er is een rechtsbetrekking, de prijs is niet symbolisch en er bestaat een rechtstreeks verband tussen de lage vergoeding en de levering van de auto. De vervolgvraag is dan of sprake is van misbruik van recht. Als misbruik van recht wordt vastgesteld moeten de in het kader daarvan verrichte transacties geherdefinieerd worden zodat de situatie wordt hersteld naar hoe deze zou zijn zonder het misbruik. Het leerstuk van misbruik van recht is in 2006 als gevolg van het Halifax-arrest van het Hof van Justitie van de EU geïntroduceerd in de btw. Het recht op aftrek van voorbelasting kan worden geweigerd wanneer een transactie ertoe leidt dat in strijd met het door de wettelijke bepalingen beoogde doel een belastingvoordeel wordt toegekend en uit een geheel van objectieve factoren blijkt dat het wezenlijke doel van de betrokken transacties erin bestaat een belastingvoordeel te verkrijgen.

Hof 's-Hertogenbosch heeft in de geschetste casus beoordeeld of sprake is van misbruik van recht.¹ Zij stelt voorop dat het eenieder in beginsel vrij staat om zijn activiteit zodanig te structureren dat de omvang van de belastingschuld wordt beperkt. De bewijslast om aan te tonen dat voldaan is aan de elementen van misbruik van recht rust op de inspecteur, die daarvoor alle relevante gegevens in aanmerking moet nemen. De enkele omstandigheid dat de levering van de auto heeft plaatsgevonden tegen een vergoeding die belangrijk lager was dan de werkelijke waarde van de auto is onvoldoende voor het aannemen van misbruik van recht.

De maatstaf van heffing

De vervolgvraag is of het verkapte dividend in dit geval onderdeel uitmaakt van de maatstaf van heffing. Uit de uitspraak van Hof 's-Hertogenbosch leiden we af dat de enkele omstandigheid dat er voor de vennootschapsbelasting, dividendbelasting en inkomstenbelasting een verkapt dividend is aangegeven en als zodanig is verwerkt ter grootte van het verschil tussen de taxatiewaarde en de verkoopprijs onvoldoende is om een rechtstreeks verband te veronderstellen. Het verkapte dividend behoort dus niet tot de maatstaf van heffing voor de btw.

Dividend is slechts in afzonderlijke gevallen aan te merken als vergoeding voor een prestatie. Een dividend houdt namelijk in beginsel verband met een financiële deelneming in een onderneming en een dergelijk dividend kan geen vergoeding voor een levering van een goed vormen, omdat het voortvloeit uit het loutere eigendom van aandelen. Een dividend dat is verkregen in verband met een verrichte levering kan een bezwarende titel voor de levering van het betreffende goed vormen, maar er moet dan een concrete tegenprestatie tegenover het dividend staan waardoor ook aan de voorwaarde van het rechtstreekse verband is voldaan.

Het juiste antwoord is A.

Of de verkoop van een auto aan de dga tegen een abnormaal lage prijs misbruik van recht oplevert zal van geval tot geval beoordeeld moeten worden. De verkoop van de auto aan de dga kan op zichzelf een andere reden hebben dan het btw-voordeel, bijvoorbeeld de forse bijtelling voor het privégebruik van de auto door de dga in de loonbelasting. Die bijtelling kan een doorslaggevende reden zijn voor de verkoop aan de dga, maar kan naar onze mening niet de doorslaggevende reden zijn voor de abnormaal lage verkoopprijs. Wij zijn er dan ook niet zeker van dat de uitspraak van Hof 's-Hertogenbosch juist is. De verwachting is dat deze zaak uitgeprocedeerd wordt tot en met de Hoge Raad. De B.V.'s en dga's die gekozen hebben voor deze btw-besparende 'autoroute' kunnen dan ook nog niet opgelucht ademen.

¹ Hof 's-Hertogenbosch 29 januari 2025, nr. 23/64, ECLI:NL:GHSHE:2025:214.

Kennisvraag

Kennisvraag:	Btw
Onderwerp:	Verkoop auto door B.V. aan dga: maatstaf van heffing en misbruik van recht
Auteur:	BTW-INSTITUUT – Ilse van Noije LLB. Isevannoije@btwinstituut.nl / 078 - 622 54 52)
Datum:	1 mei 2025